

LEESLIJN LEERBOEK 8

ZINSDLEN BENADRUKKEN-leesweg boek 8-1, leerboek blz. 2-3

Deze week oefenen de leerlingen met het benadrukken van zinsdelen in een tekst die wordt voorgelezen. Dit wordt ook wel het dynamisch accent genoemd. Lezen in betekenisvolle woordgroepen en het overzien van de betekenis van een hele zin of een zinsdeel zijn voorwaarden voor het bewust kunnen leggen van woord-en zinsdeelaccenten. Laat de leerlingen het leerboek openen op bladzijde 2 en laat ze de titel lezen: zinsdelen benadrukken. Wijs dan naar de zinnen op het bord: 'Pas op!', 'Houd je mond!' en 'Zachtjes slopen de meisjes over de gang.' Geef drie leerlingen een beurt. Welk accent past het beste bij deze korte zinnen of zinsdelen?

DE PUNTENREEKS-leesweg boek 8-1, leerboek blz. 4-5

Deze week oefenen de Leeswegleerlingen de puntenreeks. Wijs naar de verschillende leestekens op het bord. Sommige leestekens kennen de leerlingen al. Een punt geeft bijvoorbeeld het einde van een zin aan. Je kunt even ademhalen. Een komma deelt een lange zin in stukjes. Aan een ! of een ? kun je zien dat je je toon moet veranderen. Teken nu de puntenreeks op het bord. Vraag de leerlingen of ze dit leesteken kennen. Weten ze wat het betekent? Wanneer zou een schrijven dit leesteken gebruiken? Sla het leerboek open op bladzijde 4 en lees de eerste toelichtende tekst. Wie vertelt in eigen woorden hoe het leesteken heet en hoe het wordt gebruikt?

WOORDEN MET C (K)-Leesweg boek 8-2, leerboek blz. 6-9

Laat wat muziek van een beroemde componist horen en vraag de leerlingen of zij weten hoe iemand heet die deze muziek heeft geschreven. Iemand die een boek heeft geschreven heet een schrijver of een auteur. Iemand die muziek heeft geschreven, noemen we een(componist).

Schrijf het woord op het bord. Zien de leerlingen iets bijzonders aan dit woord? Herhaal de regel: staat er een c voor een medeklinker of voor een o, u of a, dan spreek je de c uit als een k. Deze week staan de woorden met c (k-klank) centraal. Laat de leerlingen Leerboek 8 openslaan op bladzijde 6. neem samen de eerste oefening door. Controleer of de leerlingen de woordbetekenis van alle woorden kennen. De leerlingen kunnen vervolgens in tweetallen aan de slag met de oefeningen op bladzijde 6 en 7.

Laat de leerlingen daarna met de didactische structuur TafelRondje zo veel mogelijk woorden met de c als k opschrijven. Bij de didactische structuur TafelRondje gaat een blaadje over en weer (bij tweetallen) of rond (bij viertallen). Leerlingen voegen om de beurt een woord toe, in dit geval een lang woord met de c (k). U vraagt de leerlingen naar de zojuist opgeschreven woorden en schrijft ze op het bord.

LANGE WOORDEN MET DE LETTER X-Leesweg boek 8-3, leerboek blz. 10-13

Deze week lezen de leerlingen lange woorden met de letter x. De x wordt uitgesproken als 'ks'. Laat één van de leerlingen op een stoel zitten en doe de kniereflextest. Weet één van de leerlingen hoe zo'n onwillekeurige reactie heet? Schrijf het woord reflex op het bord. Schrijf ook het woord kniereflex op het bord.

Herhaal enkele korte woorden met een x, zoals mix, taxi, box en extra. Vertel de leerlingen dat ze deze week lange woorden met een x gaan oefenen. De uitspraak van de letter x blijf 'ks'. Vraag de leerlingen Leerboek 8 te openen op bladzijde 10. Daar staan lange woorden met een x.

Lees samen de woordrijtjes en controleer of alle leerlingen de woordbetekenissen goed begrijpen. Vervolgens kunnen ze in tweetallen aan de slag met de overgebleven oefeningen op bladzijde 10 en 11.

WOORDEN MET OU UITGESPROKEN ALS 'OE'-Leesweg boek 8-4, leerboek blz. 14-17

De Leeswegleerlingen lezen deze week woorden met een ou die uitgesproken wordt als 'oe'.

Schrijf de volgende woorden op het bord:

ouders	route
kabouter	couplet

Laat de leerlingen de twee rijtjes hardop voorlezen. Wat valt op? In alle woorden zie je de tweeklank ou. Meestal spreek je die uit als 'au', maar soms als 'oe'. Route spreek je uit als 'roete' en couplet als 'koeplet'. Het zijn veelal woorden die we hebben overgenomen uit andere talen. Je kunt de ou in het Nederlands dus op twee manieren uitspreken: als 'au' of als 'oe'.

DE TREMA-Leesweg boek 8-5, leerboek blz. 18-21

Nodig de Leeswegleerlingen uit aan de instructietafel. Vraag de leerlingen of ze weleens een ruïne hebben gezien. Weten ze wat dat is? Laat de leerlingen er kort over vertellen. Schrijf vervolgens het woord op het bord. Vraag de leerlingen of ze weten hoe de twee puntjes op de letter i heten.

Deze puntjes noemen we een trema. Een trema helpt je bij het goed lezen van het woord:

- Een trema geeft het begin van een nieuwe lettergreep in het woord aan.
- Een trema zorgt ervoor dat je het woord goed uitspreekt.

Ruïne spreek je uit als 'ruu-ie-ne'. Zonder trema zou je zeggen 'rui-ne'.

Geef nog een paar voorbeelden: schrijf de onderstaande woorden op het bord met de uitspraak erbij:

zeeën	- 'zee-jen'
kopieën	- 'kopie-jen'
België	- 'Bel-gie-je'

LASTIGE LETTERVOLGORDEN-Leesweg boek 8-6, leerboek blz. 22-27

Laat de kinderen de liniaal zien. Vraag de leerlingen of ze weten hoe zo'n ding heet. Schrijf het woord op het bord. Leg uit dat sommige woorden lastig zijn om in één keer te lezen. Zelfs als je het woord in stukjes leest, blijft het moeilijk. Doe het voor met het woord liniaal. We noemen dit woorden met een lastige lettervolgorde. Schrijf nog een voorbeeld op het bord: serieus.

Hoe kun je deze woorden nu het beste lezen?

Doe het in stapjes:

Stap 1: kijk naar het hele woord

Stap 2: lees het woord stukje voor stukje

Stap 3: lees het hele woord.

Doe het voor: liniaal 'lie'- 'nie'- 'jaal' liniaal

VIJFLETTERGREPIGE SAMENGESTELDE WOORDEN-Leesweg boek 8-7, leerboek blz. 28-31

Wijs naar het bord waarop de volgende woorden staan:

voetbalwedstrijden – verbandtrommeltje – vogelverschrikker

Geef drie leerlingen een beurt en laat ze elk een woord hardop voorlezen. Let op hoe ze het woord voorlezen. Let uit dat lange woorden best lastig zijn om te lezen. Sommige lange woorden bestaan uit twee bekende woorden. Als je die twee woorden in het lange woord ziet, is het lange woord gemakkelijker te lezen.

Vraag de leerlingen welke woorden zij in het eerste lange woord op het bord herkennen. Zet met kleurekrijt een streep onder het eerste woord (voetbal) en met een ander kleurekrijtje onder het tweede woord (wedstrijden). Lees het nu samen in één keer: *voetbalwedstrijden*.

Hoe lees je nu lange woorden?:

Stap 1: kijk naar het hele woord.

Stap 2: lees zover je kunt.

Stap 3: lees dan het laatste stuk

Stap 4: nu kun je het hele woord lezen en begrijpen.

Doe het voor met de woorden 'verbandtrommeltje' en 'vogelverschrikker'.

LASTIGE VIJFLETTERGREPIGE WOORDEN-Leesweg boek 8-8, leerboek blz. 32-35

Wijs naar de zin op het bord. Hoeveel lange woorden staan er in deze zin? Onderstreep de lange woorden. Zien de leerlingen een verschil tussen het woord 'organisatie' en het woord 'watersporttoernooi'? Laat zien dat het woord watersporttoernooi uit twee woorden bestaat. Watersport en toernooi, of eigenlijk zelfs uit drie kleinere woorden: water, sport en toernooi.

Vraag de leerlingen of zij van de vorige week nog weten hoe je dit soort lange woorden moet lezen.

Herhaal de stappen. Vraag nu uit welke woorden het woord 'organisatie' bestaat.

De leerlingen zien nu dat niet alle lange woorden uit twee (of meer) bekende kortere woorden bestaan. Maar ook hier geldt:

Stap 1: kijk eerst rustig naar het woord. Je ziet bijvoorbeeld dat aan het begin ge- of aan het eind -ig of -tie staat.

Stap 2: Lees zover als je kunt in één keer.

Stap 3: Lees dan het hele woord.